

ЕЖЕКВАРТАЛЬНЫЙ ИНФОРМАЦИОННЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ АДАПТАЦИЯ К ИЗМЕНЕНИЮ КЛИМАТА

Выпуск №. 7
Период: июнь – август 2023 г

Фанские горы в районе Айни
Фото: Центр гляциологии Агентство по гидрометеорологии

В настоящем седьмом ежеквартальном бюллетене (июнь – август 2023 года) представлен обзор процесса изменения климата в Республике Таджикистан, а также освещены основные мероприятия, проводимые при поддержке Программы развития Организации Объединенных Наций (ПРООН) в рамках Проекта «Обеспечение эффективного процесса Национального плана адаптации (НПА) для Таджикистана», финансируемого Зеленым климатическим фондом (ЗКФ). Последовательно будет издан восьмой ежеквартальный бюллетень за 2023 год. Ежеквартальный бюллетень предназначен для учреждений государственных секторов экономики с целью подготовки мер и действий по адаптации к изменению климата на основе проверенных данных. Представленные в бюллетене материалы будут также интересны широкому кругу читателей из числа сотрудников научно-исследовательских институтов, высших учебных заведений, неправительственных организаций, и средств массовой информации.

ОСОБЕННОСТИ ТЕМПЕРАТУРНОГО РЕЖИМА И ВЛАГООБЕСПЕЧЕННОСТИ

Температурный режим

Температурный режим летнего сезона 2023 года по территории республики характеризуется преимущественно тёплым, а анализ отклонения средних сезонных температур показывает следующее (Таблица 1./Диаграмма 1.):

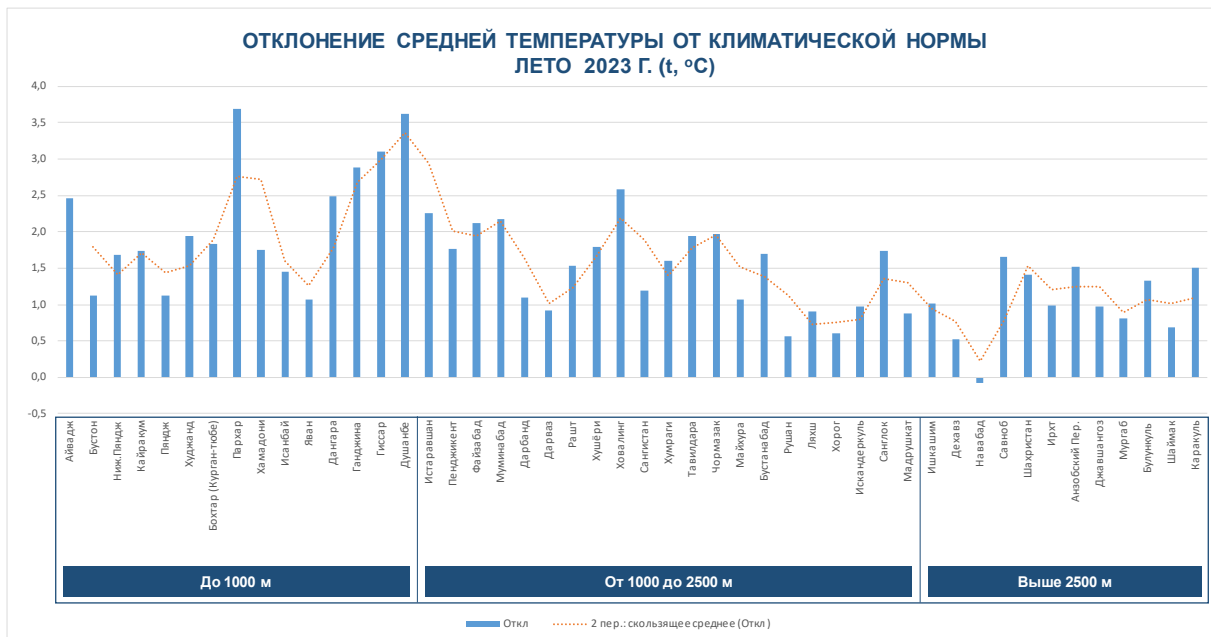
- В большинстве районов, расположенных до 1000 метров над уровнем моря (м. н.у.м.), летний сезон отмечался тёплым на 12 метеорологических пунктах наблюдений и очень тёплым на 3 метеорологических пунктах наблюдений.
- В районах, расположенных на высотах от 1000 до 2500 м. н.у.м., лето было тёплым на 19 метеорологических пунктах наблюдений и пределах климатической нормы на 2 метеостанциях.
- Летний период в районах, расположенных на высотах выше 2500 м. н.у.м., был тёплым на 9 метеорологических станциях и в пределах нормы на 3 метеостанциях.

Таблица 1. Отклонения средних сезонных температур воздуха по высотным зонам летнего периода в Республике Таджикистан.

Высотная зона	Модуль отклонения от климатической нормы
До 1000 м. н.у.м	Тёплый сезон от +1,1 до +2,9 °С Очень тёплый сезон от +3,1 до +3,7 °С Холодный сезон не наблюдался Очень холодный сезон не наблюдался
От 1000 до 2500 м. н.у.м	Тёплый сезон от +0,9 до +2,6 °С Очень тёплый сезон не наблюдался Холодный сезон не наблюдался Очень холодный сезон не наблюдался
Выше 2500 м. н.у.м	Тёплый сезон от +0,8 до +1,7 °С Очень тёплый сезон не наблюдался Холодный сезон не наблюдался Очень холодный сезон не наблюдался

При анализе и оценке теплового состояния месяца, сезона и года были использованы основные методы расчётов отклонения от соответствующей нормы, указанные в Климатическом обзоре Республики Таджикистан 2023 года.

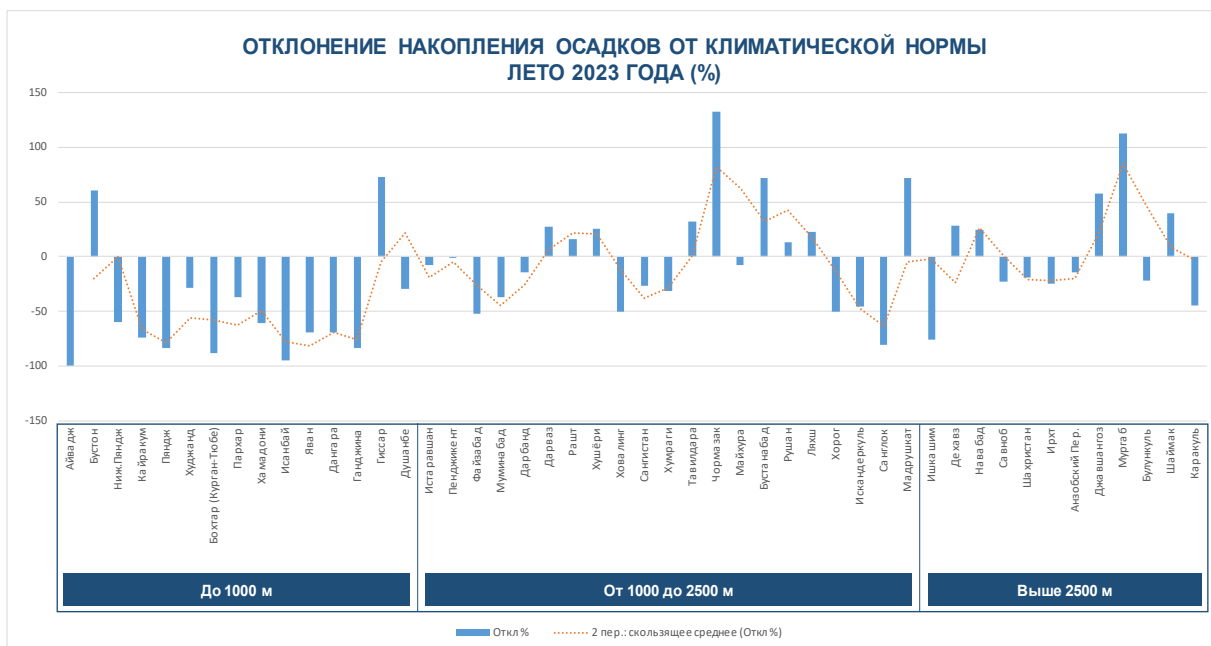
Диаграмма 1. Отклонение средней температуры воздуха от климатической нормы за летний период 2023 г.

Влагообеспеченность

В соответствии с проведенным анализом, летний сезон 2023 года характеризуется незначительным выпадением осадков (Диаграмма 2):

Диаграмма 2. Отклонение накопления осадков от климатической нормы за летний период 2023 г.

- В районах, расположенных до 1000 м, сумма осадков за сезон на 13 метеорологических пунктах наблюдений отмечается ниже климатической нормы на 29-94% и на метеостанции Айвадж выпадение осадков в данный период не наблюдалось, а также на 2 метеостанциях Бустон и Гиссар сумма осадков за этот сезон была выше климатической нормы на 60-73%.
- В районах, расположенных на высотах от 1000 до 2500 м, сумма осадков за сезон на 8 метеорологических станциях отмечается ниже климатической нормы на 26-81%, на 6 метеорологических станциях выше климатической нормы на 23-72% (Чормазак выше на 132%, выпало 43,2 мм при норме 18,6 мм) и на 7 метеорологических станциях в пределах климатической нормы.
- В районах, расположенных на высотах выше 2500 м, сумма осадков за сезон отмечается на 5 метеорологических станциях ниже климатической нормы на 22-76%, на 5 метеорологических станциях выше климатической нормы на 24-58% (Мургаб выше на 112%, выпало 67,7 мм при норме 31,9 мм).

АНАЛИЗ ЛЕТНЕГО СЕЗОНА ПО МЕСЯЦАМ

Июнь 2023 года

Июнь месяц в республике характеризовался жаркой погодой, в отдельных горных и предгорных районах с выпадением осадков и грозовой деятельностью.

Средняя месячная температура воздуха в основном была выше нормы на 1-3 °С в отдельных районах Горно-Бадахшанской автономной области (ГБАО) в пределах климатической нормы и составила: в долинах +28 +32 °С; в предгорьях +21 +25 °С, в горах +16 +21 °С, в высокогорьях +5 +11 °С. В долинах течение месяца наблюдалось сухая жаркая погода.

В связи с затоком сухого жаркого воздуха с юго-западных регионов в период с 1 июня по 12 июня в республике сохранялся повышенный температурный режим. Температура воздуха в эти дни в долинных районах повышалась до +37 +42 °С, по крайнему югу до +43 +45 °С, в горных районах до +28 +33 °С, в высокогорьях +15 +20 °С. Среднесуточная температура в этот период в долинах была выше климатической нормы на 6-9 °С.

Относительно прохладная погода наблюдалась в 13-18 июня, когда температура воздуха в долинах днем составила 31-36 тепла.

Осадки с грозами отмечались преимущественно в предгорных, горных и высокогорных районах

(7-16, 19-20, 23 и 25 июня). Месячное количество осадков в долинах составило 0-30%, в предгорьях 0-99%, в горных и высокогорных районах 11-120%.

Июль 2023 года

В июле месяце в республике сохранилась жаркая погода, в отдельных районах с выпадением осадков и грозовой деятельностью.

Средняя месячная температура воздуха в основном была выше нормы на 1-4 °С и составила: в долинах +29 +34 °С; в предгорьях +27 °С; в горной местности Районов республиканского подчинения (РРП) +20 +26 °С, в горных районах Согдийской области и запада ГБАО +15 +19 °С, (в Дарвазе и Хумраги до +27 +29 °С), в высокогорьях +9 +13 °С.

В долинах в течение месяца наблюдалась сухая жаркая погода. В связи с затоком сухого жаркого воздуха с юго-западных регионов в период с 1-9 и 23-31 июля в республике сохранялся повышенный температурный режим. Температура воздуха в эти дни в долинных районах повышалась до +38 +43 °С, по крайнему югу до +44 +46 °С, в горных районах до +28 +36 °С, (в Раште до +38 +39 °С, в Дарвазе +40 +42 °С) ночью от +11 +16 °С до +17 +22 °С (в Дарвазе до +25 +30 °С), в высокогорьях ночью +7 +12 °С, днем +20 +25 °С. Среднесуточная температура в этот период была выше климатической нормы на 4-6 °С.

Относительно прохладная погода наблюдалась в Согдийской области в период с 15-18 июля, когда максимальная температура в долинах понизилась на 6 °С.

Особенно существенное понижение отмечалось 16 июля, когда максимальная температура понизилась на 10 °С. Среднесуточная температура 15 и 17-18 июля в долинах была ниже на 3-5 °С, а 16 июля до 10 °С ниже климатической нормы и составила 15 и 17-18 июля +31 +32 °С, а 16 июля +21 °С.

Кратковременные дожди отмечались от 2 до 6 дней. Месячное количество осадков в долинах составила от 5-28%, (в Худжанде 462% от нормы, при норме 2,6мм, при этом выпало 12,0 мм, в Кайраккуме 645% при норме 3,1 мм, выпало 20 мм, Эсанбай 167% при норме 3,6 мм выпало 6,0 мм) в предгорьях 10-25 %, (в Истаравшане 250% при норме 7,4мм выпало 18,5 мм) в горных районах от 16-119 % до 133-234 %, высокогорных районах – 160-259 % от нормы.

Грозовая деятельность преимущественно отмечалась в горных районах 6-14 дней. Местами отмечалась усиление ветра от 20-22 м/с, пыльная буря и мгла отмечалась 8 дней.

Август 2023 года

Август месяц в республике характеризовался жаркой погодой, с грозовой деятельностью и выпадением осадков преимущественно в горных районах.

Средняя месячная температура воздуха в долинных районах в основном была выше климатической нормы на 1-3 °С, однако в отдельных предгорно-горных районах ниже на 1-2 °С и составила: в долинах +26 +31 °С, в предгорно-горных районах +17 +24 °С, (Дарваз до +28 °С), в высокогорьях +8 +14 °С.

В связи с затоком сухого жаркого воздуха с юго-западных регионов в период с 1-10 и 20-31 августа в долинных районах сохранялся повышенный температурный фон. Температура воздуха в эти дни в долинных районах повышалось до +35 +39 °С, по крайнему югу до +40 +41 °С, в горных районах до +25 +32 °С, (в Раште до +33 +35 °С, в Дарвазе +36 +38 °С). Среднесуточная температура в этот период в долинных районах республики была выше климатической нормы на 4-6 °С.

В течение месяца наблюдалось колебание ночной температуры воздуха и составила: в долинах от +15 +20 °С до +22 +27 °С, в горных районах от +9 +14 °С до +17 +22 °С, в высокогорьях ночью +3 +8 °С, в Шаймаке и в Булункуле в отдельные дни температура воздуха опускалась до -1 -6 °С, днем +18 +23 °С.

Относительно прохладная погода наблюдалась в четвертой пятидневке месяца, когда максимальная температура понизилась на 3-5 °С. Среднесуточная температура в долинах была ниже на 1-3 °С, а в горных районах на 3-5 °С.

Кратковременные дожди отмечались от 2 до 5 дней. Месячное количество осадков в большинстве районах было ниже нормы за исключением отдельных горных и высокогорных районов.

Второе заседания технической рабочей группы по теме "Обеспечение эффективного процесса Национального плана адаптации к изменению климата для Республики Таджикистан"

21 июля текущего года в Агентстве по гидрометеорологии Комитета по охране окружающей среды при Правительстве Республики Таджикистан состоялось второе заседание технической рабочей группы на тему "Обеспечение эффективного процесса Национального плана адаптации к изменению климата для Республики Таджикистан" в ходе которого приняли участие представители министерств и ведомств страны, инициатива ПРООН - проект «Обеспечение эффективного процесса разработки Национального плана адаптации для Таджикистана», финансируемая Зелёным климатическим фондом, и СМИ.

В ходе заседания участники выступили с докладом на темы

“Национальный план адаптации к изменению климата для Республики Таджикистан”, “Мониторинг и оценка”, “Цели и задачи работы в малых группах по выявлению показателей рисков, последствий и мер по адаптации к изменению климата” и др.

В то же время небольшими группами были затронуты вопросы сельского хозяйства и водных ресурсов, энергетики и транспорта, образования и здравоохранения, гендера, молодежи, миграции и охраны окружающей среды.

Консультативный семинар на тему " Обеспечение эффективного процесса Национального плана адаптации (НПА) для Таджикистана"

29-30 августа текущего года в Агентстве по гидрометеорологии Комитета по охране окружающей среды при Правительстве Республики Таджикистан состоялся консультативный семинар на тему “Обеспечение эффективного процесса Национального плана адаптации (НПА) для Таджикистана”, в ходе которого приняли участие представители министерств и ведомств, а также и зарубежные организаций.

Участниками семинара были освещены следующие темы:

- Проведение адаптационных мероприятий в рамках Национального плана адаптации Республики Таджикистан;
- Система мониторинга и оценки адаптационных мер в Республике Таджикистан (МиО);
- Инструменты поиска партнёров по развитию и сообществ НПО;
- Практическая работа с инструментами планирования адаптации/работ в группах.

Семинар был проведён при поддержке ПРООН в Таджикистане при тесном сотрудничестве с Комитетом охраны окружающей среды Республики Таджикистан и подведомственные ему Агентством по гидрометеорологии.

Следует отметить, что финансируемый Зеленым Климатическим Фондом, проект ПРООН «Обеспечение эффективного процесса разработки Национального плана адаптации для Таджикистана» направлен на создание организационных структур и возможностей для разработки и реализации НПД для дальнейшего всестороннего подхода к планированию и реализации адаптации в Таджикистане.

БЮЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТИИ СЕМОҶА ОИД БА МУТОБИҚШАВӢ БА ТАҒЙИРӢБИИ ИҚЛИМ

Нашри № 7

Даври: июн – августи соли 2023

Кӯҳҳои фан дар ноҳияи Айни

Акс: Маркази яхшиносии Агенсии обуҳавошиносӣ

Дар бюллетени ҳафтуми симоҳаи мазкур (июн – августи соли 2023) шарҳи раванди тағйирёбии иқлим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин чорабиниҳои асосии бо дастгирии Барномаи рушди Созмони Милали Муттаҳид (БРСММ) дар доираи лоиҳаи "Таъмини раванди самараноки нақшаи миллии мутобиқшавӣ (НММ) барои Тоҷикистон", ки аз ҷониби фонди иқлими Сабз маблағгузорӣ мешавад, фаро гирифта шудаанд. Бюллетени ҳаштуми симоҳаи соли 2023 пайваста нашр карда мешавад. Бюллетени симоҳа барои муассисаҳои бахшҳои давлатии иқтисодиёт бо мақсади омода кардани чораҳо ва амалҳо оид ба мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим дар асоси маълумоти тасдиқшуда пешбинӣ шудааст. Маводҳои дар бюллетен пешниҳодшуда инчунин барои доираи васеи хонандагон аз ҳисоби кормандони институтҳои илмӣ-тадқиқотӣ, муассисаҳои таҳсилоти олии, ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва воятаҳои ахбори омма муҳим арзёби мегардад.

ХУСУСИЯТҲОИ РЕҶАИ ҲАРОРАТИ ҲАВО ВА ТАЪМИНОТИ НАМНОКӢ

Реҷаи ҳарорати ҳаво

Реҷаи ҳарорати мавсими тобистонаи соли 2023 дар қаламрави Ҷумҳурии асосан гарм арзёбӣ гардида, таҳлили тағйирёбии ҳарорати миёнаи мавсимӣ нишондиҳандаҳои зеринро дар бар мегирад: *(Ҷадвали 1./Диаграммаи 1.)*

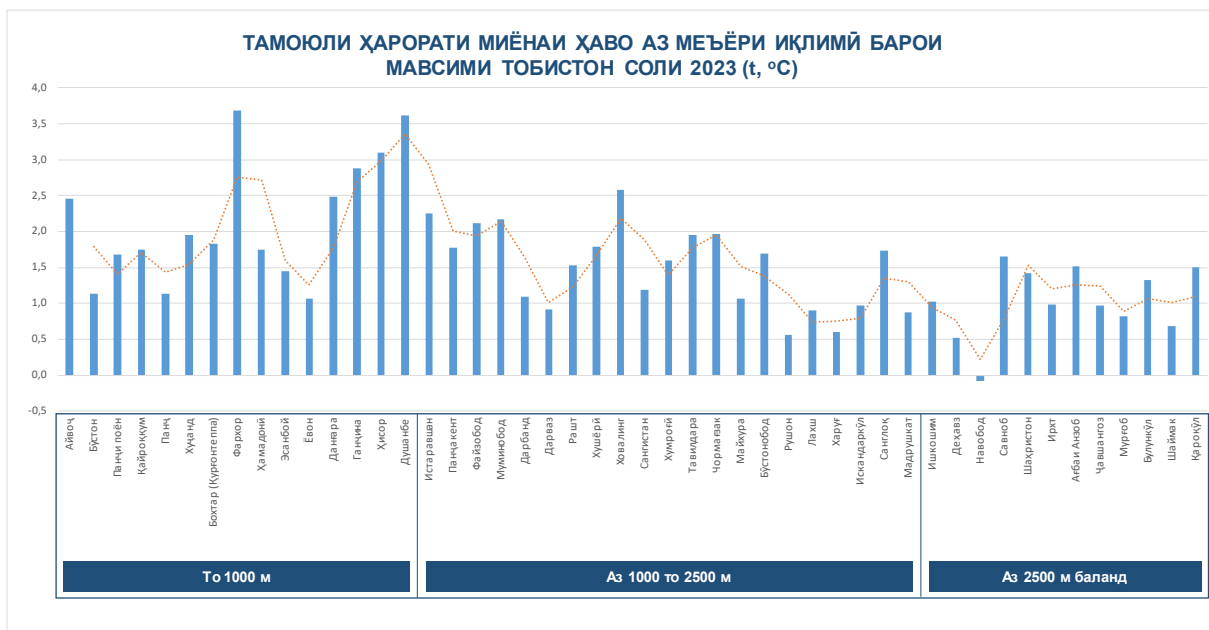
- Дар бештари минтақаҳо, ки дар баландии то 1000 метр аз сатҳи баҳр ҷойгиранд, мавсими тобистон дар 12 стансияи обуҳавошиносӣ гарм ва дар 3 стансияи обуҳавошиносӣ хеле гарм ба қайд гирифта шудааст.
- Дар минтақаҳо, ки дар баландии аз 1000 то 2500 м аз сатҳи баҳр ҷойгиранд., мавсими тобистон дар 19 стансияи обуҳавошиносӣ гарм ва дар 2 стансияи обуҳавошиносӣ дар меъёри иқлимӣ буд.
- Мавсими тобистон дар минтақаҳои баландиашон аз 2500 м аз сатҳи баҳр ҷойгирбуда, дар 9 стансияи обуҳавошиносӣ гарм ва дар 3 стансияи обуҳавошиносӣ дар меъёри иқлимӣ буд.

Ҷадвали 1. Тамоюли ҳарорати миёнаи мавсими ҳаво дар минтақаҳои баландкӯҳӣ дар мавсими тобистон барои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Минтақаҳои баланд	Нишондиҳандаҳои тамоюл аз меъёри иқлимӣ
То 1000 м аз сатҳи баҳр.	Мавсими гарм аз +1,1 то +2,9 °C Масими ниҳоят гарм аз +3,1 то +3,7 °C Мавсими сард мушоҳида нашудааст Мавсими ниҳоят сард мушоҳида нашудааст
Аз 1000 то 2500 м баланд аз сатҳи баҳр.	Мавсими гарм аз +0,9 то +2,6 °C Масими ниҳоят гарм мушоҳида нашудааст Мавсими сард мушоҳида нашудааст Мавсими ниҳоят сард мушоҳида нашудааст
Аз 2500 м баланд аз сатҳи баҳр.	Мавсими гарм аз +0,8 то +1,7 °C Масими ниҳоят гарм мушоҳида нашудааст Мавсими сард мушоҳида нашудааст Мавсими ниҳоят сард мушоҳида нашудааст

Ҳангоми таҳлил ва баҳодиҳии ҳолати гармии моҳ, мавсим ва сол усулҳои асосии ҳисобкунии тамоюл аз меъёри дахлдор, ки дар Шарҳи иқлимии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023 нишон дода шудаанд, истифода шуданд.

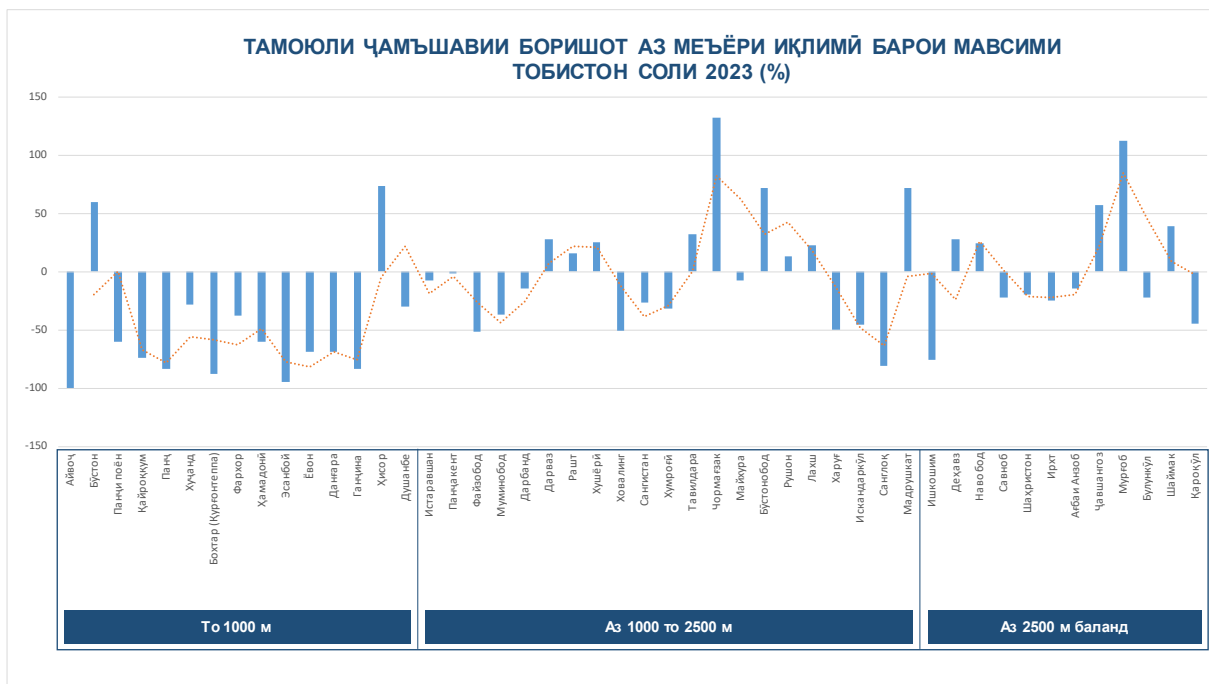
Диаграммаи 1. Тамоюли ҳарорати миёнаи ҳаво аз меъёри иқлимӣ барои мавсими тобистони соли 2023.

Таъмини намноқӣ

Мувофиқи таҳлилҳои гузаронидашуда, мавсими тобистони соли 2022 боришоти ночиз мушоҳида гардидааст (Диаграммаи 2):

Диаграммаи 2. Тамоюли ҷамъшавии боришот аз меъёри иқлимӣ барои мавсими тобистони соли 2023.

- Дар минтақаҳои то баландии 1000 м аз сатҳи баҳр ҷойгиршуда, миқдори боришоти мавсими дар 13 стансияи обуҳавосанҷӣ аз меъёри иқлимӣ 29 - 94% камтар ва дар стансияи обуҳавосанҷӣ Айвадж боришот дар ин давра мушоҳида нашудааст, инчунин дар 2 стансияи обуҳавосанҷӣ Бӯстон ва Ҳисор миқдори боришот дар ин мавсим аз меъёри иқлимӣ 60 - 73% зиёдтар буд.
- Дар минтақаҳое, ки дар баландии аз 1000 то 2500 м аз сатҳи баҳр ҷойгиранд, миқдори боришоти мавсими дар 8 стансияи обуҳавосанҷӣ аз меъёри иқлимӣ 26 - 81% пастар

ва дар 6 стансияи обуҳавосанҷӣ аз меъёри иқлимӣ 23 - 72% зиёдтар аст (Чормазак аз 132% баландтар, 43,2 мм бо меъёри 18,6 мм) ва дар 7 стансияи обуҳавосанҷӣ дар меъёри иқлимӣ ба қайд гирифта шуд.

Дар минтақаҳое, ки дар баландиашон зиёда аз 2500 м аз сатҳи баҳр ҷойгиранд, миқдори боришоти мавсими дар 5 стансияи обуҳавосанҷӣ аз меъёри иқлимӣ 22 - 76% пастар ва дар 5 стансияи обуҳавосанҷӣ аз меъёри иқлимӣ 24 - 58% зиёдтар аст (Мурғоб аз 112% баландтар аст, 67,7 мм бо меъёри 31,9 мм боридааст).

ТАҲЛИЛИ МАВСИМИ ТОБИСТОН АЗ РӯИ МОҲО

Июни соли 2023

Моҳи июни соли ҷорӣ дар ҷумҳури ҳавои гарми ғайримуқаррарӣ (аномалӣ) ва дар рӯзҳои алоҳида шиддатҳои вазиши шамол бо тӯфони чангу ғубор мушоҳида гардид. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар ҷумҳури аз меъёри иқлимӣ баланд (дар водиҳои вилояти Суғд ва ВМКБ то 1-2°, дар водиҳои вилояти Хатлон ва ноҳияҳои кӯҳии НТҚ 2-5°, дар доманакӯҳҳои вилояти Хатлон ва водиҳои НТҚ 3-5°) мушоҳида гардида, дар водиҳо 28+30° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 26+28° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии вилояти Суғд ва НТҚ 20+24° гарм, дар ғарби ВМКБ 25+26° гарм ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 7+10° гармиро ташкил намуд.

Моҳи июни соли ҷорӣ дар ҷумҳури пурра ҳавои гарм ҳукмфармо буд. Дар таърихи мушоҳидаҳои

обуҳавосанҷӣ моҳи июни соли 2023 барои бештари ноҳияҳои водибуда моҳи гармтарин арзёбӣ гардид. Ҳавои нисбатан гарми ғайримуқаррарӣ (аномалӣ) дар даҳрӯзаҳои дуум ва сеюми моҳ мушоҳида шуд. Дар рӯзҳои гармтарини даҳрӯзаҳои дуум ва сеюми моҳ ҳарорати ҳаво баланд шуда, дар водиҳо рӯзона то 39+42° гарм, дар ноҳияҳои ҷанубӣ бошад, то 43+44° гармӣ ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати баландтарини рӯзонаи ҳаво барои моҳи июн дар тамоми таърихи мушоҳидаҳо 37+40°, дар ноҳияҳои ҷанубии вилояти Хатлон то 40+42° гармиро ташкил медиҳад. Аммо чунин давраи тӯлонӣ бо ҳарорати аз меъёри иқлимӣ хеле баланд дар аввали фасли тобистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле кам мушоҳида

мешавад. Ҳамчунин бори аввал дар тамоми давраи мушоҳидаҳо дар шаҳри Душанбе ҳарорати баландтарини ҳаво рӯзҳои 18 ва 21 июн + 40,8° гармиро ташкил намуд.

Ҳавои гарми ғайримуқаррарӣ (аномалӣ) ба обшавии босуръати қабати барф ва сар задани селҳои пиряхӣ дар минтақаҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳҳои ҷумҳурӣ шуда, инчунин боиси баланд шудани сатҳи оби дарёҳои ғизои барфдошта оварда расонд.

Давоми моҳ рӯзҳои алоҳида дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳӣ боронҳои кӯтоҳмуддат ба қайд гирифта шуд. Миқдори боришоти

моҳона дар водиҳо 0-45%, дар доманакӯҳҳо 5-60%, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 1-68% (н.Дарвоз 136%, ш.Хоруғ 109%), дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 95-365%-и меъёри иқлимро ташкил намуд.

Дар ин давра 15 шабонарӯз дар бештари ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Хатлон ва НТЧ тӯфони чангу ғубор мушоҳида гардида, дар вилояти Суғд танҳо рӯзи 20 июн ба қайд гирифта шуд.

Давраи рӯзҳои 9-13, 20 ва 22-29 июн ба истисно аз ВМКБ дар ноҳияҳои алоҳидаи ҷумҳурӣ раъду барқ ва шиддатҳои вазиши шамол бо суръати то 15-20м/с мушоҳида гардид.

Июли соли 2023

Моҳи июли соли 2023 қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан зери таъсири ҷараёнҳои атмосферии минтақаҳои чанубу ғарбӣ қарор гирифт, ки аз ин рӯ дар ҷумҳурӣ ҳавои бебориш ҳукмфармо гардид. Танҳо дар даҳрӯзаи яқум ва сеюми моҳ дар ноҳияҳои кӯҳии НТЧ, Суғд ва ВМКБ боришотҳои шиддатнокиашон нисбатан суст ба амал омад. Суръати баландтарини шамол дар баъзе мавридҳо то 18-23 м/с мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-30 баланд мушоҳида гардида, он дар водиҳо 30+34° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 20+25° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии вилояти Суғд 15+190 гарм, минтақаҳои кӯҳии НТЧ 20+25° гарм, дар ғарби ВМКБ 19+24° гарм (н.Дарвоз +280 гарм) ва дар шарқи ВМКБ 9+13° гармиро ташкил намуд.

Ҳарорати баландтарини рӯзонаи ҳаво барои моҳи июл дар водиҳо 38+42° гарм, дар ноҳияҳои чанубии вилояти Хатлон то 43+45° гармиро ташкил дод.

Давоми моҳ рӯзҳои алоҳида дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳӣ боронҳои кӯтоҳмуддат ба қайд гирифта шуд. Дар вилояти Хатлон ҳаво асосан бебориш буд. Дар НТЧ миқдори боришоти моҳона 35-109% (дар ш.Душанбе, н. Ҳисор, н.Тавилдарра, м.Бӯстонобод ва н.Лахш 180-265%)-ро ташкил намуд. Дар водиҳои вилояти Суғд 10-19% (дар н. Бӯстон 414%), дар доманакӯҳҳо 3-38 % (ш. Истаравшан 292 %), дар ВМКБ 11-101% (м.Савноб ва м.Ирхт 2-5 %, м.Шаймак 148%)-и меъёри иқлимро ташкил намуд.

Дар ин давра 17 шабонарӯз дар бештари ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Хатлон, НТҶ ва ғарби ВМКБ тӯфони чангу ғубор мушоҳида гардид.

Давраи рӯзҳои 3-8 июл дар ноҳияҳои алоҳидаи ҷумҳурӣ раъду барқ ва рӯзҳои 3-5, 7 ва 28-29 июл шиддатҳои вазиши шамол бо суръати то 15-22 м/с ба қайд гирифта шуд.

Августи соли 2023

Моҳи августи соли ҷорӣ дар қаламрави ҷумҳурӣ асосан ҳавои гарм ҳукмфармо буд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-20 баланд, дар баъзе ноҳияҳо ҳудуди меъёри иқлимӣ мушоҳида гардида, дар водиҳо 27+32° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 23+24° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 18+240 гарм (дар мавзеи Деҳавз +15° гарм, ноҳияи Дарвоз +280 гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 9+13° гармиро ташкил намуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар ҷумҳурӣ дар аввали даҳрӯзаи якуми моҳ мушоҳида шуда, дар водиҳо ҳарорати ҳаво баланд шуда то 37+42° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 29+34° гарми (дар н.Дарвоз 36+39° гарм)-ро ташкил дод.

Ҳавои нисбатан салқин рӯзҳои 27-28 август мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо аз 23+28° гармӣ баланд нашуд (ҳарорати рӯзонаи ҳаво то 9-13° паст гардид). Ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво дар ин давра дар водиҳо аз меъёрҳои иқлимӣ то 2-6° пасттар ба қайд гирифта шуд.

Давоми моҳ асосан ҳавои бебориш мушоҳида шуда, танҳо дар охири моҳ (рӯзҳои 26-28 ва 31 август) боридани боронҳои шиддатнокӣ гуногун ба қайд гирифта шуд. Рӯзонаи 27 август ва шабонаи 28 август дар бештари мантиқи ҷумҳурӣ миқдори рекордии боришот ба амал омад.

Миқдори боришоти моҳона дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ зиёд, танҳо дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ камтар мушоҳида шуда, дар вилояти Хатлон 46-330%, вилояти Суғд 71-423%, дар НТҶ 103-989% (дар ш.Душанбе дар доираи меъёри 0,9мм, 19мм боришот ба қайд гирифта шуд, ки 20 маротиба аз меъёри иқлимӣ зиёдтар аст. Дар ноҳияи Ҳисор дар доираи меъёри 0,5мм, 11,1 мм боришот мушоҳида шуда, 2220%-и меъёри иқлимиро ташкил намуд. Дар мавзеи Чормағзак дар доираи меъёри 1,3мм, 23,8мм боришот ба амал омад, ки 1831%-и меъёри иқлимиро ташкил медиҳад), дар ВМКБ 2-426% (дар н.Рӯшон дар доираи меъёри 1,2мм, 13,8мм боришот ба қайд гирифта шуд, ки 1150%-и меъёри иқлимиро ташкил медиҳад)-ро ташкил намуд.

Бо сабаби номусоидии вазъи обу ҳаво ва боридани боронҳои бошиддат дар бештари ноҳияҳои НТҶ, ноҳияҳои доманакӯҳӣ ва кӯҳии вилояти Суғд зухуроти сел ба қайд гирифта шуд.

Давраи рӯзҳои 2, 6-7 ва 25-28 август дар ноҳияҳои алоҳидаи ҷумҳурӣ шиддатҳои вазиши шамол бо суръати то 17-22м/с мушоҳида гардид. Дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон ва НТҶ давраи рӯзҳои 8-9, 11, 25 ва 29-30 август чангу ғубор ба қайд гирифта шуд.

Чаласаи дуҷуми гурӯҳи кори техникаӣ дар мавзӯи "Таъмини раванди самараноки нақшаи миллии мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим барои Ҷумҳурии Тоҷикистон"

21 июли соли равон дар Агентии Обухавошиносии Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чаласаи дуҷуми гурӯҳи кори техникаӣ дар мавзӯи "Таъмини раванди самараноки нақшаи миллии мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим барои Ҷумҳурии Тоҷикистон" баргузор гардид, ки дар он намоёндагони вазорату идораҳои мамлакат, ташаббуси БРСММ - лоиҳаи "Таъмини раванди самараноки таҳияи нақшаи миллии мутобиқшавӣ барои Тоҷикистон", ки аз ҷониби фонди иқлими сабз ва ВАО маблағгузорӣ мешавад, иштирок намуданд.

Дар ҷараёни чаласа иштирокчиён дар мавзӯҳои

"Нақшаи миллии мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим барои Ҷумҳурии Тоҷикистон", "Мониторинг ва арзёбӣ", "Ҳадафҳо ва вазифаҳои кор дар гурӯҳҳои хурд оид ба муайян кардани нишондиҳандаҳои хавфҳо, оқибатҳо ва тадбирҳои мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим" ва ғайра.

Дар айни замон, гурӯҳҳои хурд ба масъалаҳои кишоварзӣ ва захираҳои об, энергетика ва нақлиёт, маориф ва тандурустӣ, гендер, ҷавонон, муҳоҷират ва ҳифзи муҳити зист дахл карданд.

Семинари машваратӣ дар мавзӯи "Таъмини раванди самараноки нақшаи миллии мутобиқшавӣ (НММ) барои Тоҷикистон"

29-30 августи соли ҷорӣ Дар Агентии Обухавошиносии Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон семинари машваратӣ дар мавзӯи "Таъмини раванди самараноки нақшаи миллии мутобиқшавӣ (НММ) барои Тоҷикистон" баргузор гардид, ки дар он намоёндагони вазорату идораҳо, инчунин ташкилотҳои хориҷӣ иштирок намуданд.

Иштирокчиёни семинар мавзӯҳои зеринро фаро гирифтанд:

- Гузаронидани чорабиниҳои мутобиқсозӣ дар доираи нақшаи миллии мутобиқсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Системаи мониторинг ва арзеби тадбирҳои мутобиқшавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (МиО);
- Воситаҳои сустҷӯи шарикони рушд;
- Кор бо воситаҳои банақшагирии мутобиқсозӣ/кор дар гурӯҳҳо.

Семинар бо дастгирии БРСММ дар Тоҷикистон ҳамкориҳои зич бо Кумитаи Ҳифзи муҳити Зисти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии Обуҳавошиносии тобеи он гузаронида шуд.

Бояд қайд кард, ки лоиҳаи БРСММ, ки аз Ҷониби Фонди Иқлими Сабз маблағгузори мешавад, "Таъмини раванди самараноки таҳияи нақшаи миллии мутобиқсозӣ барои Тоҷикистон" ба ташкили сохторҳои ташкилӣ ва имкониятҳо барои таҳия ва татбиқи НММ барои муносибати ҳамаҷонибаи минбаъдаи банақшагирӣ ва татбиқи мутобиқсозӣ дар Тоҷикистон равона шудааст.

